

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Testul 6

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Tóth Árpád: *Boldogság*

*A zöld gyepről kék füstöt ereget
Setét fenyők fölé piros parázs,
Csengőt egy pásztor csöndes nyája ráz;
Van még boldogság?... Istenem, lehet?...*

*Békén görbül botjára a gubás;
Ily mozdulattal nézte őse rég
Betlehemben Mária gyermekét;
S egy messzi bölcsőn felsírt már Judás...*

*Jaj, minden üdvünk búval viselős,
Az ifjú ágon boldog alma kél,
De százezer mérföldről már a szél
Elindult, melytől zuhan a gyümölcs...*

*Várj, enyhe perc!... Teleszívom tudóm,
S a csenden át úgy rémlik: csendesen
Egy percre most megáll szemközt velem
Halálom, mely közelg a bús időn... (1919)*

Forrás: Tóth Árpád összegyűjtött versei és versfordításai. Osiris Kiadó, 2000. 159 – 160.

- a. Milyen viszony van a cím és a szöveg között? 5 pont
- b. Mi jellemző a lírai én életérzésére? Indokolja állítását a vers mondataalkotására is figyelve! 5 pont
- c. Mi a versbeli szereplők, motívumok szimbolikus jelentése? 5 pont
- d. Értelmezze az utolsó szakasz időélményét! 5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Korunk [...] egyre szélesebb körben elterjedt, az élelmiszerek okozta betegsége az ételallergia, amikor a valójában ártalmatlan élelmiszerek vagy komponenseik ellen védekezik az immunrendszer, mert az adott anyagra túlérzékeny. A leggyakoribb a glutén- (liszt-), tej-, mogyoró- és tojásérzékenység, de számtalan ételallergia létezik, amelyek sokszor a hasonló tünetek miatt keverednek az ételintoleranciákkal (amikor az emésztés során bizonyos ételek nem képesek felszívódni, és az emésztetlen komponensek kóros immunreakciót váltanak ki), azonban ez a fogyasztó számára indifferens. A fogyasztó legegyszerűbben talán úgy tudja megkülönböztetni az allergiát az intoleranciától, hogy allergia esetén már nagyon kis mennyiségek-koncentrációk fogyasztása esetén, pillanatszerűen fellépnek az allergiás tünetek, míg intolerancia esetén a hatás lassú, koncentrációfüggő.

Az Európai Közösség rendelete szerint az élelmiszerek címkéjén 2016. december 13. óta kötelező feltüntetni az ételekben található allergéneket is sok egyéb más információ mellett.

Sokan okolják az élelmiszeripart allergiájuk miatt, pedig az életmód, a mozgáshiány, a pszichés gondok, az öröklődés, a környezet és még egy sor egyéb tényező lehet megbetegedéseik oka. Ha ezekre a kérdésekre a betegek válaszolnának, akkor az ételallergia vagy ételintolerancia egyszerűen kezelhető lenne.

(Fodor Péter: <https://tudomany.hu/cikkek/elelmiszerbiztonsag-tenyek-es-hiedelmek-109180>)

1. Állapítsa meg az alábbi kijelentések igazságtartalmát! Jelölje I (igaz) vagy H (hamis) betűjellel!

- Az ételallergia széles körben elterjedt, élelmiszerek okozta betegség.
 - Ételallergia során ártalmatlan élelmiszerek vagy komponenseik ellen védekezik az immunrendszer.
 - A betegség leggyakoribb formája a glutén-, tej-, mogyoró- és tojásérzékenység.
 2017. december 13. óta kötelező feltüntetni az élelmiszerek címkéjén az ételekben található allergéneket.
 - A megbetegedések oka kizárólag az élelmiszeripari termékekben keresendő. 5 pont
2. Mi a szövegben említett két betegség közötti különbség? 5 pont
3. Milyen kommunikációs funkció érvényesül a szövegben? Válaszát indokolja! 5 pont
4. Érveljen 10–15 mondatban az egészséges életmód fontossága mellett/ellen! 10 pont
- Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **Emberi kapcsolatok a klasszikus modern irodalomban** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. **Móricz Zsigmond: Sárarany, Kosztolányi Dezső: Édes Anna, Pacsirta** vagy más olvasott mű) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a választott alkotás műfaji sajátosságai 5 pont
- a klasszikus modernség jellemzői a műben 5 pont
- az emberi kapcsolatok fajtái 5 pont
- a jellemábrázolás eljárásai 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.